

In Holland staat geen huis

Een voorbeeld van een
reduplicatieve paramnesie

Auteur(s)

Imran Beg, AIOS psychiatrie 1,2
Hugo Aben, AIOS neurologie 2
Thies van Asseldonk, neuroloog 2
Joachim Tilanus, psychiater 2

Affiliatie(s)

1. GGZ Breburg
2. Elisabeth-Tweesteden Ziekenhuis

Achtergrond

In het kader van neurodegeneratieve aandoeningen, zoals de ziekte van Parkinson, kunnen psychotische symptomen voorkomen. Dat betreffen veelal hallucinaties, maar er kunnen ook allerlei soorten van waanvorming ontstaan. In deze poster presenteren wij u een relatief zeldzame vorm van een secundaire waan, namelijk een bijzondere variant van een misidentificatiawaan.

Doel

Meer informatie geven ten aanzien van een reduplicatieve paramnesie.

Fenomenologie

Bij een reduplicatieve paramnesie denkt men dat een gebeurtenis, ruimte of situatie zich heeft gedupliceerd. Deze misidentificatiawaan is relatief onbekend in de Nederlandse literatuur: tot nu toe is dit fenomeen 1x eerder beschreven in de Nederlandse literatuur (Tolsma et al, 1952).

Etiologie

Over de oorzaak is er enig bewijs te vinden dat een enkele gelokaliseerde laesie in het cerebrum al tot een reduplicatieve paramnesie kan leiden. (Borghesani et al., 2019). Zij concluderen dat een reduplicatieve paramnesie meestal voorkomt na acute cerebrale pathologie, waarbij de frontaal- en temporaalkwab van de rechter hemisfeer een belangrijke rol spelen. Echter, deze schade kan zowel direct als indirect andere hersengebieden aantasten.

In een recente studie werd bij 17 patiënten die door een laesie een misidentificatiawaan hadden lesion network mapping (i.e. de laesies zijn gesegmenteerd) toegepast (Darby et al., 2017). De auteurs concluderen dat een enkele laesie in een functioneel netwerk al kan leiden tot een misidentificatiawaan en dat hiervoor geen tweede laesie of onderliggende pathologie aanwezig hoeft te zijn.

In een ander artikel bleken de laesies ook gelokaliseerd in de rechter hemisfeer en de insula, wat de conclusie van een beschadiging ergens in een functioneel hersennetwerk lijkt te ondersteunen (Kakegawa et al., 2020).

Conclusie

Middels deze poster willen wij een minder bekende vorm van een misidentificatiawaan, een reduplicatieve paramnesie, onder de aandacht brengen. In onze casus betreft het echter een bijzondere variant, die we een reduplicatieve paramnesie van het locatie-verplaatsingstype zouden willen noemen. Dit subtype betreft een waan die gekenmerkt wordt door de onjuiste overtuiging dat een locatie (bijvoorbeeld een kamer of een huis) is verplaatst en dus niet werd gekopieerd of op twee of meer plaatsen bestaat. Een dergelijke waan komt zelden voor in het kader van een primaire psychiatrisch stoornis en wordt vaker beschreven in het kader van een neurologische stoornis. In onze casus dus in het kader van de ziekte van Parkinson met cognitieve functiestoornissen. Bij een patiënt met een reduplicatieve paramnesie dient dus altijd neurologisch - en op indicatie aanvullend - onderzoek verricht te worden. Er is weinig bekend over een gerichte behandeling voor deze waan, maar in het algemeen kan bij psychotische stoornissen in het kader van de ziekte van Parkinson, de vigerende richtlijn worden gehanteerd en kan bijvoorbeeld, naast andere maatregelen, clozapine worden overwogen (Richtlijnen database, 2020).

Literatuurverwijzing

Onder andere

Borghesani, V., Monti, A., Fortis, P., & Miceli, G. (2019). Reduplicative paramnesia for places: A comprehensive review of the literature and a new case report. *Clin Neurol Neurosurg*, 181, 7-20. <https://doi.org/10.1016/j.clineuro.2019.03.022>

Darby, R. R., Laganieri, S., Pascual-Leone, A., Prasad, S., & Fox, M. D. (2017). Finding the imposter: brain connectivity of lesions causing delusional misidentifications. *Brain*, 140(2), 497-507. <https://doi.org/10.1093/brain/aww288>

Kakegawa, Y., Isono, O., Hanada, K., & Nishikawa, T. (2020). Incidence and lesions causative of delusional misidentification syndrome after stroke. *Brain Behav*, 10(11), e01829. <https://doi.org/10.1002/brb3.1829>

Richtlijnen database. Ziekte van Parkinson. Federatie Medisch Specialisten; 2020.

Tolsma, F. J. (1952). [Differences between déjà-vu, fausse reconnaissance and reduplicative paramnesia]. *Ned Tijdschr Geneesk*, 96(49), 3064-3068. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/13046540> (Het onderscheid tussen déjà-vu, fausse reconnaissance en reduplicatieve paramnesie).